

RTÜK “YENİDEN İLETİM” HOKKABAZLIĞINI BİTİRDİ

**Türkiye Avrupa’da hat-
ta belki de dünyada rad-
yo frekans ihalesinin
yapılmadığı tek ülke.
Bu radyo endüstrisinin
gelişmesini de olum-
suz yönde etkiledi. Gü-
nümüze bakacak olur-
sak piyasada çok cid-
di bir tekelleşmenin or-
taya çıktığını ve sektörü
üç dört grubun domine
ettiğini görüyoruz.**

Sektörde aksayan bir diğer konu da radyo ka-
nallarının sahip oldukları lisansa göre yayın
yapmaması. Mesela yerel bir lisansa sahip
bir radyo veya bölgesel bir lisansa sahip bir rad-
yo ulusal yayın yapabiliyor. Bu yaklaşık yirmi beş
sene böyle gitti. Bunu yeniden iletim denen kanu-
ni olmayan bir yöntemle yıllardır yapıyor radyo
kanalları. Bu aslında lisans ihlali ve cezai durum
gerektiren bir eylem. Geçmiş RTÜK yönetimleri bu
duruma biraz göz yumunca bu durum yıllar bo-
yunca devam etti.

MEVCUT YÖNETİM GÖZ YUMMADI

Bu yaz RTÜK yönetimi bu lisans ihlaline el
koydu ve radyoların yeniden iletim yolu ile ya-
yın yapmasını yasakladı. Bu ne anlama geliyor?
Bunun anlamı eğer radyo kanalının lisansı R3
ise sadece tek bir ilde örneğin sadece İstan-
bul’da yayın yapacak, lisansı R2 ise bölge-
sel yani lisansın ait olduğu bölgede ör-
neğin sadece Marmara Bölgesi’nde
yayın yapabilecek.

Peki önceden nasıldı? Sadece
İstanbul’da veya sadece Mar-
mara Bölgesi’nde yayın yapması ge-
reken bir radyo İstanbul veya Mar-
mara Bölgesi dışında ki illerde de ya-
yın yapıyordu. Bunun içinde bu illerde
bulunan yerel radyoları kiralyor ve ye-
niden iletim yoluyla kafasına göre diledi-
ği kadar ilde yayın yapıyordu. Bu bana çok
saçma ve anlamsız geliyordu. İlegal ol-
duğu kadar rekabete de aykırı bir du-
rumda. Ulusal lisansa sahip bir
radyo kanalı hakkı ile tüm Tür-
kiye’de yayın yaparken yerel
veya bölgesel lisansa sahip
radyo kanalı da yeniden
iletim denen bu yol-
la tüm Türkiye’de ya-
yın yapıyor. Bu hem
haksızlık hem de re-
kabetçi pazar koşulları-
na aykırı.

Yeniden iletim yasasını
araştırdım AB ülkelerinde rad-
yoların ortak yayın yapmasına
olanak kılan bir yöntem ama bu bazı
kısıtlara sahip. Mesela AB ülkelerinde
yeniden iletim yoluyla sadece bir saat ya-
yın yapabiliyorsunuz. Mesela İstanbul’da yerel
yayın yapan bir radyo İzmir’de de yayın yapmak
isterse orada da en fazla günde bir saat yayın yapabi-
liyor. Oysa bizim ülkede olayın resmen cıvığı çıkmıştı.

İLK PİYANGO VIRGIN RADIO’YA ÇIKTI

RTÜK bu lisans ihlali yapan radyoları belirledi ve onlara bu ya-
yınları kesmedikleri taktirde yasal yaptırım uygulayacağını açık-
ladı. İlk uygulamayı da Virgin Radio adlı radyoya yaptı. Virgin Ra-
dio R3 yani İstanbul yerel lisansa sahipken diğer illerde kiraladı-
ğı radyo kanalları ile yeniden iletim yolunu kullanarak ulusal ça-
pı yayın yapıyordu. RTÜK’ün çağrısı üzerine Virgin Radio İstan-
bul dışındaki yayınlarını kesti ama bir yandan da olayı kurtarmak
için karara karşı yürütmeyi durdurma karar talebinde bulunarak
RTÜK ile bir hukuki savaşa girdi. Mahkeme RTÜK’ün de savunma-
sını dinledikten hemen sonra yürütmeyi durdurma kararını kal-
dırdı ve Virgin Radio’ya yeniden iletim yolu ile yayın yapmaması
konusunda yaptırımda bulundu. Şu an Virgin Radio sadece İstan-
bul lisansına sahip olduğu için Virgin ismiyle sadece İstanbul’da
yayın yapıyor. Yeniden iletim için kiraladığı diğer illerdeki radyo-
larda radyo ismi kullanmadan müzik yayını yapıyor.

ALINAN KARAR ÇOK DOĞRU

RTÜK’ün aldığı bu karar kim ne derse kesin çok doğru ve hak-
lı bir karar. Yeniden iletim yolu ile 24 saat yayın yapmanın hiçbir
hukuki geçerliliği yok. Yerel ve bölgesel radyoların bu yolla tüm
Türkiye’de yayın yapması hem tüm Türkiye’de yayın yapma hak-
kına sahip gerçek ulusal lisansa sahip radyolara haksızlık hem de
illegal. RTÜK Virgin Radio’nun yayınlarını kestikten sonra bu şe-
kilde uyanıklık yapıp yeniden iletim yoluyla yayın yapan diğer
radyolara da uyarı yazıları göndererek bu yayınlarını sonlandır-
masını istedi. Yani eğer lisansın sadece Marmara Bölgesine yayın
yapmana izin veriyorsa İzmir’de, Adana’da yani Marmara Bölgesi
dışında kalan illerde yayın yapmayacaksınız. Bu durum hem lisans
ihlalini yok edecek hem de Marmara Bölgesinde yayın yapan ye-
rel ve bölgesel radyolara da bir nefes alacaktır. Çünkü dinleyici li-
sans ihlali yapan İstanbul merkezli radyolar yerine kendi bölge ve
illerinde yayın yapan radyoları dinleyebilecek.

Prof. Dr. Michael
KUYUCU

RTÜK
RADYO VE TELEVİZYON ÖST KURULU

ŞİMDİ SIRA DİĞER KORSANLARDA

» RTÜK’ün aldığı bu karar aynı
zamanda rekabetçi pazar yapısı-
nı öldüren önemli bir faktörü de
yok edecek. Ebubekir Şahin RTÜK
tarihinin en cesur başkanı. Aldığı
bu kararda da cesaretini ve etik
değerlere verdiği önemi bir kez daha
gösterdi. Şimdi yapılması gereken
şey yeniden iletim yoluyla korsan
yayın yapan diğer radyoların da
yayınlarının durdurulması. Böylece
hem bu lisans ihlaline karşı alınan
önlem yüzde yüz oranında uygulan-
mış olacak hem de Virgin Radio’da
“bana uyguladınız diğerlerine
neden uygulamıyorsunuz?”
diyemeyecek.

Benim takip ettiğim kada-
rıyla hala yeniden iletim yolu-
la korsan yayın yapan bir iki
radyo daha kaldı. Bunlar ne za-
man yayınlarını keser fikrim
yok ama dilerim RTÜK bunların
hepsini temizler ve bu “yeniden ile-
tim” komedisi tamamen biterek li-
sans ihlalleri de sona erer.

FREKANS İHALESİNİN DE YAPILMASINI BEKLİYORUZ

» Benim bundan sonra RTÜK’ten
beklediğim ikinci adım da radyo lisans
ihalesinin yapılması. FM Lisans ihalesi
yapılırken de dikkat edilmesi gereken
en önemli şey ulusal radyo lisansları-
nın sayısının azaltılması. Ben olsam AB
ülkelerinde olduğu ulusal lisansı sade-
ce kamu yayıncısına veririm ya da çok
az sayıda ulusal lisans dağıtır ve ulusal
lisans sahipliğinde kısıtlama getiririm.
Yani bir medya grubunda bulunabile-
cek ulusal radyo sayısını kontrol altına
alırım. Bu durum sektörü rahatlatır.
Sektördeki oligopol yapısı yok eder,
reklamların daha adil ve rekabetçi bir
biçimde dağıtılmasına katkıda bulunur
ve yerel radyoculuğun nefes alması-
nı da sağlar. AB ülkelerinde bunun
sayısız örneği var RTÜK’e bu sistemi
incelemesini öneriyorum Türkiye istese
onlardan daha da iyisini yapar.

Ebubekir Şahin